

Noter fra IP-møde den 19. maj 2005 hos Torben Lund

Tilrettet dagsorden:

1. Nyt om ERFA-gruppen ved Bent K. Christensen
 - a. Organisering af gruppen
 - b. Forventninger til arbejdet
 - c. Er IP også afsætning?

2. Nyt fra fokusgrupperne ved tovholderne

Hvilke problemstillinger er valgt ud?

Hvordan er demonstrationsarealerne anlagt?

Input til log-bog og standardregistreringer

Kommentarer eller problemstillinger i forhold til IP-retningslinierne

- a. Ukrudtsbekæmpelse ved Paul Christensen
- b. Behovsbaseret bekæmpelse af lus og galmider ved Kenneth Klausen
- c. Gødskning ved Kristian Sønnichsen
- d. Kulturstart, forkulturer og dækafgrøder. Notat fra Frans Theilby

2. Eventuelt

3. IP-markarbejde omkring ukrudt, insekter, gødning og kulturstart **ved tovholderne**

Noter:

Efter en kort præsentation – herunder også et par kommentarer om, hvorfor den enkelte er interesseret i IP – tog vi fat på dagens tilrettede dagsorden.

Ad 1: Nyt om ERFA-gruppen:

- Bent orienterede om udviklingen i gruppen og mailer gerne de udleverede bilag til interesserede.

Ad 2: Nyt fra fokusgrupperne ved tovholderne:

- Ukrudt:
 - ☐ Ved opbygning af et demonstrationsarealerne er der lagt vægt på, at der ikke må være tale om omfattende registreringer a la Produktionskontrollen. Derfor er følgende noteret som standard:
 - vejrforhold
 - fugtighed i jorden
 - ☐ Hos John Korshøj er der lavet afprøvninger med:
 - Forskellige doseringer af MaisTer
 - Afskærmede sprøjtninger på sene tidspunkter med:
 - MaisTer
 - MCPA + Roundup
 - Tilsætning af additiver
 - ☐ Hos Lars Geil er der lavet sammenligninger med:
 - Ubehandlet
 - Simazin, 4 liter bredsprøjtet
 - Strigling med en gårdspladsrive. Gennemført 1. gang den 18. maj
 - Titus udbragt v.h.a. ATV

- MCPA + Roundup (1+1 liter) udbragt v.h.a. ATV i reduceret dosis (50 % og 25 %) og med tilsætning af additiv (olie)
- *Insekter og mider:*
 - Afprøvningsplanerne var endnu ikke anlagt på mødetidspunktet men planlagt over mail. Planlagte temaer er:
 - Er der behov for at sprøjte?
 - Hvordan finder jeg lus og mider m.m.?

I forhold til IP er det særdeles vigtigt at kunne finde og kende dyrene og samtidig vide, hvornår de er et problem.
 - Hvor mange skal der til, før jeg får en skade (skadestærskler)?

Ud fra praktiske erfaringer synes dette at variere mellem årene og er meget afhængig af vejret
 - Udsætning af mariehønelarver lige omkring udspring. Var bestilt forud for mødet.

Larver af mariehøns er et glubsk rovdyr i forhold til lus, men ofte er den naturlige udvikling og opformering for sen/langsom set ud fra juletræsproducentens synsvinkel
- *Gødsning:*
 - Har endnu ikke været samlet, men forventer at arbejde med udbringning af specifikke næringsstoffer fra sidste halvdel af juni.
- *Forkultur, dækafgrøder og kulturstart:*
 - Har endnu ikke været samlet, men forventer at holde et møde på Fyn i midten af juni. Frans har følgende planer for dagen:
 - ”For ikke at starte helt fra begyndelsen mht. dækafgrøder og efterafgrøder, har jeg tænkt mig, at vi får Kristian Thorup-Kristensen fra DJF i Årsløv til at fortælle om erfaringerne med efterafgrøder, grøntgødsning og styring af kvælstof i sædskifter i grøntsagsdyrkning. Desuden har DLF-Trifolium lovet, at de også vil stille sig til rådighed med en konsulent og jeg kunne forestille mig, at de også vil være interesseret i, at medvirke ved nogle praktiske forsøg.

På mødet forestiller jeg mig, at vi får vendt alle mulige og mindre mulige forslag til gruppens arbejde og derefter arbejder målrettet med at afprøve det, vi nu bliver enige om.”
 - Kristian Sønnichsen har forsøgt at så olieræddike og gul sennep i for at forebygge vinterfrostskafer.
 - Bredal Planteskole vil udså 25 kg havre pr. hektar. Planen er at plante Jiffy-planter hver 14. dag fra begyndelsen af juli måned.
 - Torben Lund har forsøgt at lægge fiberdug over træerne og plante 2 rækker majs mellem rækkerne. Tanken er, at majs skal løfte fiberdugen.
 - Claus Thomsen har gode erfaringer med at plante i høj stub, men det er vigtigt ikke at pille for meget i jorden. Træets rodstruktur synes at blive fremmet gennem nedbrydningen af de tidligere afgrøder.

Ad 3: Eventuelt:

- Torben Lund nævnte muligheden for at holde telefonmøder og på den måde spare på kilometerpengene. En mulighed kan være at bruge TDC's mødetelefon på 90 90 90 90.

Forud for mødet aftaler man en valgfri kode på 8 cifre. Når man har indtastet den, er mødet i gang. Pris 2,50 kr. pr. minut[\[1\]](#).

Ad 4: IP-markarbejde:

Opgave 1: Ukrudt

- Hvilken type jord er der tale om?
- Hvilke ukrudtsarter er der på området?
- Er der et behov for bekæmpelse?
- Hvordan vil de kunne bekæmpes?
 - ☐ Kemisk?
 - ☐ Mekanisk?
 - ☐ Biologisk?
- Hvilke tekniske løsninger vil være mulige?
- Er det muligt at reducere dosering?

Anbefalinger:

- En afskærmet sprøjtning med 1 liter Roundup i første uge i juni. Effekten vil kunne forbedres ved at tilsætte et additiv, eksempelvis SunOil, som giver en bedre indtrængning.
 - ☐ Efter sprøjtningen vil der ligge mange skud på afskærmningen, men erfaringer fra Bredal Planteskole er, at træerne ikke bliver ødelagt. Derimod er det vigtigt at være opmærksom på udstødningen, som kan give skader.
- Det vil være en fordel, hvis arealet havde været stabklippet[\[2\]](#), så det var muligt at gennemføre en afskærmet sprøjtning og komme ind under træerne. Det nuværende grenaffald kan gøre det vanskeligt at få et jordmiddel ned på jorden.
- Set i forhold til salgssituationen er det nødvendigt at bekæmpe ukrudtet, så der er adgang for mærkefolkene og kunderne kan se den færdige vare.

Diskussionspunkter:

- Mange ville gerne blande 1 liter MCPA i den afskærmede sprøjtning med Roundup for at bekæmpe tidsler, dueurt og burresnerre, men dette er ikke lovligt. Af off-label godkendelsen for Metaxon (MCPA) fremgår det, at produktet kun må bruges i pletter, hvor vegetationen dækker mindst 90 % af arealet.
 - ☐ En alternativ løsning kan være at tilsætte 10 g Gratil til den afskærmede sprøjtning.

Opgave 2: Insekter og mider

- Er der insektangreb?
 - ☐ I givet fald hvilke arter?
- Hvad kan man gøre?
- Hvad skal man gøre?
 - ☐ Kemiske løsninger?
 - ☐ Hvornår?
- Er det muligt at forebygge?

Anbefalinger:

- Der blev konstateret lus, men der var stor variation i tætheden af lus. Konklusionen blev dog, at der var behov for bekæmpelse.
- Den bør ske umiddelbart før udspring, så kravlerne bliver bekæmpet og nålene samtidigt ”forseglet”, så laver klækket på et senere tidspunkt kommer i kontakt med insektmidlet.
 - ☐ højere effekt ved udspring, frem for senere når laverne har ædt sig tykke
 - ☐ ved sene sprøjtninger er der altid en risiko for mekaniske skader på de nye skud

- ☐ ingen agerhøns- eller fasankyllinger nu. Husk at insektmidlerne er bredspektrede.
- Bekæmpelsen kan med fordel ske om natten fra 22 til 08, da
 - ☐ det ligger udenfor biernes ”officielle” flyvetid
 - ☐ det ofte er vindstille, så afdriften kan mindskes
 - ☐ der er en mindre fordampning – ofte 20-30 %. Dermed når mere vand frem til målet = nålen
- En typisk væskemængde vil være 6-700 liter pr. ha
 - ☐ ved store træer bør væskemængden øges, fordi der er en større flade, som skal dækkes

Diskussionspunkter:

- Behov for lusebekæmpelse hvert år kan i vid udstrækning skyldes, at bekæmpelsen ikke bliver gennemført ordentligt rent sprøjteteknisk. Da der er tale om kontaktmidler, er det afgørende, at der bliver opnået dækning af hele træet.
 - ☐ det kan tale for sprøjtning fra begge sider og med store væskemængder
- Sprøjtning om efteråret kan være et effektivt alternativ, men
 - ☐ bekæmper en del mariehøns, som ellers er et naturligt nyttedyr i forhold til lusene
 - ☐ giver ingen effekt i forhold til grøn ædelgranlus
 - ☐ i forbindelse med høst af klippegrønt vil folkene komme til at håndtere sprøjtede grene kort efter sprøjtningen[3]. Medarbejdere med særlig følsom hud kan udvikle allergiske reaktioner
 - noget kan forebygges ved at vaske hænder eller bruge handsker, men typisk bærer man grenene under armen, så kun arbejdstøjet adskiller grenene fra den tynde hud under armene.

Opgave 3: Gødskning

- Hvordan er antallet af krans- og mellemgrenknopper?
- Hvordan er nålefarve og nålelængde?
- Hvor mange træer er der med nåletab?
 - ☐ Typer/årsager til nåletab?
- Løsningsmuligheder?
- Skitser en gødningsplan

Anbefalinger:

- Da der er tale om en muldet sandjord kan man med fordel gennemføre en splitgødskning. Den kunne se ud som følgende:
 - ☐ Sidste uge af april 175 kg NPK 21-3-10
 - ☐ Sidste uge af maj (lige før udspring) 175 kg NPK 21-3-10
 - ☐ Farvegødskning i sensommeren – gerne med NPK
- Træer med nåletab (ca. 3 % hvilket ikke er alarmerende) bør væk hurtigst muligt, så kunden ikke bliver nervøs for nåletab.

Diskussionspunkter:

- Gødskningen bør ske meget tidligere, måske allerede i januar-februar. På dette tidspunkt begynder rodvæksten, og ved de sene gødskninger når planten slet ikke at optage nok gødning i rette tid.

Opgave 4: Kulturstart

Denne opgave nåede vi ikke, men Torben Lund fremviste en afprøvning med plantning under fiberdug. Målet er at øge træernes højdevækst det første år, så nederste grenkrans kan blive anlagt første vækstsæson efter plantning.

Træerne er dækket over med fiberdug til en pris af 1 kr./m². Mellem træerne er der sået 2 rækker suktermajs, og som bekendt er en række ukrudtsmidler godkendt til både majs og juletræer. Ideen er, at majsens skal vokse op og løfte dugen. Samtidig er majsens en mellemafgrøde, som giver et tidligt økonomisk udbytte, da det er muligt at sælge suktermajsens fra vejen.

Problemet har været at få majsens til at spire tidligt nok. Nedpløjning af husdyrgødning i efteråret inden planting, ville sandsynligvis kunne have øget jordtemperaturen.

En stor tak til Torben, fordi han ville lægge hus og arealer til.

Mødecitatet:

Det er min ældste søn Morten. Han er litaueren her på ejendommen!

[1] Det svarer til omkring 800 m, hvis man regner med en kilometerpris på 3,10 kr./km - men så sparer man til gengæld også tiden i bilen.

[2] Kulturen er ikke stabklippet, fordi Torben Lund kan afsætte bundklippet til lokale kirkegårde. Det har dog været nødvendigt at opstamme brede træer, for at give luft i kulturen.

[3] Den samme problematik gør sig gældende ved forårssprøjtning i forhold til bredderegulering.